

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JULIANE KOKOTT

27 päivänä syyskuuta 2006¹

I Johdanto

1. Osman Öcalan on tehnyt tämän valituksen Kurdistanin työväenpuolueen (Partiya Karkerên Kurdistan – PKK) lukuun ja Serif Vanly Kurdistanin kansalliskongressin (Kongra Netewiya Kurdistan – KNK) lukuun. O. Öcalan on Turkissa vankeudessa olevan PKK:n johtajan Abdullah Öcalanin veli.

2. Molemmat valittajat vastustavat sitä, että neuvosto on sisällyttänyt PKK:n terroristiryhmistä laadittuun luetteloon. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti PKK:n kanneen tutkimatta, koska PKK:ta ei sen oman ilmoituksen mukaan ole enää olemassa ja koska O. Öcalan ei siten voi näyttää toteen, että hän edustaa PKK:ta. Myös KNK:n kanne jätettiin tutkimatta, koska neuvoston päätös ei koske KNK:ta erikseen.

II Oikeudenkäynnin tausta ja asiaa koskevat oikeussäännöt

3. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa T-229/02² 15.2.2005 antamansa valituksenalaisen määräyksen 1–9 kohdassa esittänyt oikeudenkäynnin taustan ja asiaa koskevat oikeussäännöt seuraavasti:

^{”1} Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Kurdistanin työväenpuolue (PKK) perustettiin vuonna 1978 ja että se aloitti aseellisen taistelun Turkin hallitusta vastaan, jotta tämä tunnustaisi kurdien itsemääräämisoikeuden. O. Öcalanin kirjallisen todistajanlausunnon mukaan PKK julisti heinäkuussa 1999 yksipuolisen tulitauon, mutta varasi oikeuden itsepuolustukseen. Saman todistajanlausunnon mukaan PKK:n puoluekokous oli tämän uudelleensuuntautumisen heijastamiseksi huhtikuussa 2002 päättänyt, että ”kaikki PKK:n nimen alla harjoitettu toiminta päättyy 4.4.2002 ja kaikki PKK:n nimissä harjoitettu toi-

1 – Alkuperäinen kieli: saksa.

2 – PKK ja KNK v. neuvosto (Kok. 2005, s. II-539).

minta katsotaan lainvastaiseksi' (kannekirjelmän liite 2, 16 kohta). Uusi ryhmittyä Kongreya Azadi u Demokrasiya Kurdistan (Kurdistanin vapauden ja demokratian kongressi – KADEK) on perustettu poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi demokraattisesti kurdivähemmistön nimissä. KADEK:n puheenjohtajaksi nimitettiin A. Öcalan.

- 2 Kurdistanin kansalliskongressi (KNK) on liitto, joka muodostuu noin kolmekymmenestä järjestöstä. KNK:n tavoitteena on 'vahvistaa Kurdien yhtenäisyyttä ja yhteistyötä Kurdistanin kaikissa osissa ja tukea heidän taisteluaan kurdivaltion keskeiset edut huomioon ottaen' (KNK:n perustamiskirjan 7 §:n A kohta). KNK:n puheenjohtajan S. Vannyn kirjallisen todistajanlausunnon mukaan PKK:n kunniapuheenjohtaja kuului niihin, jotka edistivät KNK:n perustamista. PKK oli KNK:n jäsen ja PKK:n yksittäiset jäsenet rahoittivat osittain KNK:ta.

- 3 Koska neuvosto katsoi, että yhteisön toiminta oli tarpeen Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 (2001) täytäntöön panemiseksi, se määritteli 27.12.2001 yhteisen kannan 2001/930/YUTP terrorismin torjumisesta (EYVL L 344, s. 90) ja yhteisen kannan 2001/931/YUTP erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi (EYVL L 344, s. 93).

- 4 Yhteisen kannan 2001/931 2 artiklassa todetaan seuraavaa:

'Euroopan yhteisö määrää sille Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa annetun toimivallan rajoissa liitteessä lueteltujen henkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen varojen, rahoituksen lähteiden tai taloudellisten resurssien jäädyttämisestä.'

- 5 Neuvosto antoi 27 päivänä joulukuuta 2001 tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi asetuksen (EY) N:o 2580/2001 (EYVL L 344, s. 70).

- 6 Asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

'1. Jäljempänä 5 ja 6 artiklassa tarkoitettuja poikkeuksia lukuun ottamatta:

- a) kaikki 3 kohdassa tarkoitettussa luettelossa mainituille luonnollisille tai oikeushenkilöille, ryhmille tai yhteisöille kuuluvat tai niiden omistamat tai hallussa olevat varat, muut rahoituksen lähteet ja taloudelliset resurssit on jäädytettävä;

b) varoja, muita rahoituksen lähteitä ja taloudellisia resursseja ei saa luovuttaa suoraan tai välillisesti 3 kohdassa tarkoitettussa luettelossa mainittujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen käyttöön tai niiden hyväksi.

2. Jäljempänä 5 ja 6 artiklassa tarkoitettuja poikkeuksia lukuun ottamatta on kiellettävä rahoituspalvelujen tarjoaminen 3 kohdassa tarkoitettussa luettelossa mainituille luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, ryhmille ja yhteisöille tai niiden hyväksi.

3. Neuvosto laatii yksimielisesti luettelolon niistä henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä, joihin tätä asetusta sovelletaan, tarkastelee ja muuttaa sitä yhteisen kannan 2001/931/YUTP 1 artiklan 4, 5 ja 6 kohdan määräysten mukaisesti. Tähän luetteloon on sisällyttävä:

i) luonnolliset henkilöt, jotka tekevät tai yrittävät tehdä terroriteon taikka osallistuvat terroriteon tekemiseen tai edistävät sellaisen tekemistä;

ii) oikeushenkilöt, ryhmät tai yhteisöt, jotka tekevät tai yrittävät tehdä terroriteon taikka osallistuvat terroriteon tekemiseen tai edistävät sellaisen tekemistä;

iii) oikeushenkilöt, ryhmät tai yhteisöt, joita omistaa tai joissa määräysvaltaa käyttää yksi tai useampi i ja ii alakohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö, oikeushenkilö, ryhmä tai yhteisö, tai

iv) luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt, ryhmät tai yhteisöt, jotka toimivat yhden tai useamman i ja ii alakohdassa tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, ryhmien tai yhteisöiden puolesta tai ohjauksessa.

7 Neuvosto teki 2.5.2002 asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta ja päätöksen 2001/927/EY kumoamisesta päätöksen 2002/334/EY (EYVL L 116, s. 33; jäljempänä riidanalainen päätös). Tässä päätöksessä PKK oli sisällytetty asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun luetteloon (riidanalainen luettelo).

8 KNK nosti kannekirjelmällä, joka on kirjattu numerolla T-206/02, kumoamiskanteen päätöstä 2002/334 vastaan.

9 Neuvosto teki 17.6.2002 asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta ja päätöksen 2002/334/EY kumoamisesta päätöksen 2002/460/EY (EYVL L 160, s. 26). PKK:n nimi oli edelleen riidanalaisessa luettelossa. Kyseistä luetteloa on tämän jälkeen päivitetty säännöllisesti neuvoston päätöksillä.”

4. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten esittämää selvitystä on nyt esillä olevaa asiassa arvioitaessa syytä täydentää viittaamalla yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan sanamuotoon, joka on seuraava:

”Luettelossa olevien henkilöiden ja yhteisöjen nimet tarkistetaan säännöllisin väliajoin vähintään kuitenkin kerran puolessa vuodessa sen varmistamiseksi, että niiden säilyttäminen luettelossa on perusteltua.”

5. KNK nosti ensin asiassa T-206/02³ kyseessä olleen kanteen päätöksestä 2002/334 ja sen jälkeen yhdessä PKK:n nimissä esiintyneen Öcalanin kanssa asian T-229/02 kohteena olleen kanteen päätöksistä 2002/334 ja 2002/460. Nyt vireillä oleva oikeudenkäynti koskee vain viimeksi mainittua yhteistä kannetta.

III Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu

6. Neuvoston esittämän oikeudenkäyntiväitteen johdosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti valituksenalaisessa määräyksessä jättää kanteen tutkimatta molempien kantajien osalta.

7. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi määräyksen 27 kohdassa, että päätökset 2002/334 ja 2002/460 koskevat PKK:ta suoraan ja erikseen. Määräyksen 28 kohdassa se tähdensi, että tämäntyyppisissä tapauksissa tutkittavaksi ottamisen edellytysten osalta ei saa noudattaa ”liiallista muodollisuutta”, sillä muutoin tehokas oikeussuoja ei ole mahdollista.

8. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin totesi määräyksen 34–41 kohdassa, ettei O. Öcalan ollut näyttänyt toteen, että hän todella edustaa PKK:ta, vaan että hän on pikemminkin väittänyt, että PKK on jo purkautunut ja julistanut kaiken nimissään harjoitetun toiminnan lainvastaiseksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tämän vuoksi, että O. Öcalan oli omasta aloitteestaan nostonut kanteen PKK:n lukuun ja että kanne oli siten jätettävä tutkimatta.

9. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli määräyksen 45 ja 46 kohdassa KNK:n asiavaltuutta, koska silloin kun on kysymys jonkin henkilöryhmän yhteisiä etuja edistämään perustetusta yhdistyksestä, toi-

3 – Ks. asia KNK v. neuvosto, määräys 15.2.2005 (Kok. 2005, s. II-523).

men, joka koskee tämän ryhmän yleisiä etuja, voidaan katsoa koskevan yhdistystä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla erikseen vain, kun sen voidaan katsoa koskevan erikseen sen jäseniä yksityishenkilöinä. Koska PKK:ta ei ole enää olemassa, se ei myöskään enää ole KNK:n jäsen, eikä toimi siten voi koskea KNK:ta erikseen tällä perusteella. PKK:n seuraajajärjestö KADEK ei ole KNK:n jäsen. Muut rajoitukset, joita päätöksistä 2002/334 ja 2002/460 aiheutuu KNK:n tai sen jäsenten toiminnalle PKK:n tai sen seuraajajärjestöjen kanssa harjoitettavan yhteistyön osalta, eivät koske niitä erikseen vaan juuri samalla tavalla kuin ketä tahansa.

10. KNK:n asiavaluus ei loppujen lopuksi ole myöskään välttämätön, jotta päätöksistä olisi ylipäänsä mahdollista nostaa kanne. Ainakin PKK:n seuraajajärjestöt voivat nostaa kanteen, kuten KONGRA-GEL (Kongra Gelê Kurdistan – Kurdistanin kansankongressi) on jo tehnyt.⁴

IV Vaatimukset

11. Valittajat vaativat, että yhteisöjen tuomioistuim

1. katsoo, että kanne, jonka O. Öcalan on nostanut aiemmin nimellä PKK tunnetun järjestön valtuutettuna, voidaan ottaa tutkittavaksi
2. katsoo, että kanne, jonka Serif Vanly on nostanut nimellä KNK tunnetun järjestön valtuutettuna, voidaan ottaa tutkittavaksi
3. päättää tutkittavaksi ottamista koskevista oikeudenkäynnistä aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

12. Neuvosto vaatii, että yhteisöjen tuomioistuim

1. jättää molempien valittajien valituksen tutkimatta
2. toissijaisesti hylkää molempien valittajien valituksen perusteettomana
3. tarvittaessa palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen
4. velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

⁴ – Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim viittaa vielä vireillä olevaan asiaan T-253/04, Aydar ym. v. neuvosto (tiedonanto julkaistu EUVL:ssä 2004, C 262, s. 28).

V Asian arviointi

44 artiklan 6 kohdan⁵ mukaisia toimenpiteitä. Tässä kohdassa määrätään seuraavaa:

13. Valitus koskee sitä, että kanne on jätetty tutkimatta molempien valittajien osalta. Aluksi on tutkittava PKK:n lukuun tehty valitus ja sen jälkeen KNK:n lukuun tehty valitus.

”Jollei kanne täytä tämän artiklan 3–5 kohdassa asetettuja vaatimuksia, kirjaajan on asetettava kantajalle kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tämän on täydennettävä kannettaan tai toimitettava puuttuvat asiakirjat. Jos kantaja ei määräajassa täydennä kannettaan tai toimita puuttuvia asiakirjoja, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää julkiasiamiestä kuultuaan, aiheuttavatko puutteet kanteen jättämisen tutkimatta muutovaatimusten laiminlyönnin perusteella.”

A O. Öcalanin PKK:n lukuun tekemä valitus

14. Ensimmäinen valittaja esittää PKK:n lukuun yhteensä seitsemän valitusperustetta, joita on osittain käsiteltävä yhdessä.

16. Oikeudenkäyntiedustajan ja hänet valtuuttaneen henkilön edustamistoimivallan osalta merkitystä on erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdalla, jossa määrätään seuraavaa:

1. Ensimmäinen valitusperuste – Edustus-toimivallan tunnustaminen

”Jos kantaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, kanteeseen on liitettävä:

a) – –

15. Ensimmäinen valittaja väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimineen ristiriitaisesti todetessaan, ettei valittaja ollut nostanut kannetta PKK:n puolesta vaan omasta aloitteestaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valittajan mukaan nimittäin jo myöntänyt valittajan todella edustavan PKK:ta, kun se antoi kanteen tiedoksi eikä toteuttanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen

b) selvitys siitä, että asianajajalle annetun valtuutuksen allekirjoittajalla on ollut siihen kelpoisuus.”

5 – Ensimmäinen valittaja väittää virheellisesti yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen artiklojen numeroihin.

17. Ensimmäinen valittaja vetoaa asiaan, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa oli komission väitettyä, ettei oikeudenkäyntiedustajan valtuuttaneella henkilöllä ollut toimivaltaa edustaa kantajana ollutta yhtiötä, tiedustellut tätä kantajalta.⁶ Nyt esillä olevassa asiassa sen enempää neuvosto kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin itse ei ole ennen määräyksen antamista kyseenalaistanut O. Öcalanin valtuutusta tällä tavoin.

18. Neuvosto toteaa kuitenkin täysin oikein, ettei kanteen tiedoksiantaminen voi estää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamasta myöhemmin, ettei O. Öcalanilla ollut toimivaltaa edustaa PKK:ta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ensimmäisen valittajan mainitsemassa asiassa siten todennut vasta komission väitteen johdosta, että valtuuttajalla oli toimivalta edustaa kantajaa.⁷

19. Ensimmäisen valittajan käsityksen mukaan on lisäksi ristiriitaista, että häntä kuullaan siinä vaiheessa, kun arvioidaan asian tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, mutta evätään häneltä valtuus toimia edustamansa järjestön edustajana oikeudenkäynnin muissa vaiheissa.

20. Myöskään tämä väite ei ole vakuuttava, sillä – kuten neuvosto tähdentää – on oikeudellisesti välttämätöntä kuulla asian-

osaista tutkittavaksi ottamiseen liittyvistä seikoista, silloinkin kun on vielä epäselvää, onko tämän asianosaisen puolesta esiintyvillä henkilöillä tosiasiallisesti toimivalta edustaa asianosaista. Muussa tapauksessa edustus-toimivallasta ei voitaisi kuulla. Myös käytännössä tämä on ainoa järkevä toimintatapa, sillä nämä edustajiksi väitetyt henkilöt ovat osapuolten joukosta oletettavasti ne, jotka parhaiten pystyvät esittämään kyseessä olevat selvitykset.

21. Tähän valitusperusteeseen sisältyvästä väitteestä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on laiminlyönyt vaatia ensimmäistä valittajaa näyttämään valtuutuksensa toteen, on lausuttava tarkasteltaessa seitsemättä valitusperustetta, joka koskee sitä, ettei selvityksen esittämiseen ollut annettu mahdollisuutta.

22. Ensimmäinen valitusperuste on näin ollen hylättävä.

2. Toinen ja kolmas valitusperuste – Kysymysten, jotka liittyvät siihen, onko kanne perusteltu, tarkastelu liian aikaisessa vaiheessa

23. Näissä molemmissa valitusperusteissa ensimmäinen valittaja väittää, ettei kysymystä PKK:n olemassaolosta olisi saanut tuoda esiin ja käsitellä erikseen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevan väitteen yhteydessä vaan että tämä kysymys koskee sitä, onko kanne perusteltu. Ensimmä-

6 – Asia T-180/00, *Astipesca v. komissio*, tuomio 17.10.2002 (Kok. 2002, s. II-3985, 44 ja 45 kohta.).

7 – Edellä alaviitteessä 6 mainittu asia *Astipesca*.

mäinen valittaja vetoaa tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

24. Neuvoston mielestä valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska siinä vain toistetaan ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjä väitteitä ja perusteluita. Kun valittaja riitauttaa tavan, jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut tai soveltanut yhteisön oikeutta, ensimmäisessä oikeusasteessa tutkitut oikeuskysymykset voidaan kuitenkin valitusasiassa käsitellä uudelleen. Muutoksenhakumenettelyn tarkoitus jäisi nimittäin osittain toteutumatta, jollei valittaja voisi tällä tavoin tukeutua valituksessaan perusteisiin ja perusteluihin, jotka on esitetty jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.⁸ Nyt käsiteltävänä olevassa valituksessa ensimmäinen valittaja kylläkin toistaa ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä väitteet ja perustelut, mutta niihin vetoaminen liittyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisun riitauttamiseen, joten tutkittavaksi ottamisen edellytykset täytyvät.

25. Valitusperuste ei kuitenkaan ole perusteltu. Tältä osin voidaan jättää huomioon ottamatta, missä määrin PKK:n olemassaololla tosiasiallisesti on merkitystä sen kannalta, onko kanne perusteltu, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ei kielletä vetoamasta tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevan väitteen tueksi väitteisiin ja

perusteluihin, joilla on merkitystä myös sen osalta, onko kanne perusteltu.

26. Tämän määräyksen saksankielinen sanamuoto on seuraavaa:

”Will eine Partei vorab eine Entscheidung des Gerichts über die Unzulässigkeit, die Unzuständigkeit oder einen Zwischenstreit herbeiführen, so hat sie dies mit besonderem Schriftsatz zu beantragen.” [”Jos asianosainen haluaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisevan tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tai toimivallan puuttumista koskevan väitteen tai muun oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvän seikan käsittelemättä itse pääasiasa, asianosaisen on tehtävä siitä hakemus erillisellä asiakirjalla.”]

27. Englannin-⁹ ja ranskankielisessä¹⁰ versiossa määrätään kuitenkin varsinaisesti, että on mahdollista esittää väite, joka koskee tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, toimivallan puuttumista tai jotain muuta alustavaa seikkaa, *joka ei liity siihen, onko asia perusteltu.*

28. Ensimmäinen valittaja päättlee tästä, ettei tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevaa väitettä voida esittää

8 – Asia C-488/01 P, Martinez v. parlamentti, määräys 11.11.2003 (Kok. 2003, s. I-13355, 39 kohta) ja asia C-234/02 P, Euroopan oikeusasiamies v. Lamberts, tuomio 23.3.2004 (Kok. 2004, s. I-2803, 75 kohta).

9 – A party applying to the Court of First Instance for a decision on admissibility, on lack of competence or other preliminary plea *not going to the substance of the case* shall make the application by a separate document.

10 – Si une partie demande que le Tribunal statue sur l'irrecevabilité, l'incompétence ou sur un incident, *sans engager le débat au fond*, elle présente sa demande par acte séparé.

eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi ratkaista sitä, jos samalla on ratkaistava pääasiaa koskeva kysymys.

29. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ranskan- ja englanninkielinen versio voitaisiin tosiaan ymmärtää siten, että mitkään siinä mainitut väitteet eivät saa ulottua koskemaan kysymyksiä, jotka edellyttävät sen tutkimista, onko kanne perusteltu. Ei ole poissuljettua, että tämä varauksella liittyy molemmissa kieliversioissa kaikkiin kolmeen väitteeseen, vaikka asiayhteyden perusteella on todennäköisempää, että varauksen kohteena on vain kolmas väitettytyyppi eli muu oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvä seikka, toisin sanoen "Zwischenstreit" tai "incident tai "other preliminary plea".

30. Viimeksi esiin tuotu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 114 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan tulkinta vastaa myös rakenteellista asiayhteyttä. Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin selvittää tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä ilman, että tästä olisi esitetty jokin väite, mikään ei nimittäin estä sitä käsittelemästä kysymyksiä, joilla saattaa olla merkitystä myös sen osalta, onko kanne perusteltu. Työjärjestyksen 113 artiklan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan ratkaista asianosaisia kuultuaan, puuttuvatko ehdottomat prosessinedellytykset. Jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi 111 artiklan mukaan jopa määräyk-

sellä jättää asian tutkimatta jatkamatta sen käsittelyä. Kummassakaan tapauksessa ei tarvitse rajoittaa kysymyksiin, jotka eivät liity siihen, onko kanne perusteltu.

31. Se, että tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevat kysymykset tutkitaan rajoituksetta, vastaa myös kaiken kaikkiaan prosessinedellytyksen logiikkaa, sillä sen tarkasteleminen, onko kanne perusteltu, edellyttää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen ja että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttyvät.¹¹

32. Sitä paitsi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklalle asetettu tavoite puhuu sitä vastaan, että tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevaa väitettä tutkittaessa käsiteltäisiin vain kysymyksiä, joilla ei ole merkitystä sen osalta, onko kanne perusteltu. Neuvosto on nimittäin tähdentänyt aiheellisesti, että tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskeva väite mahdollistaa sen, että vältetään laajojen selvitysten tekeminen sen osalta, onko kanne perusteltu. Näillä ei ole oikeudenkäynnin kannalta merkitystä, jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat. Vaikka tutkittavaksi ottamisen edellytysten yhteydessä olisi tutkittava kysymyksiä, joilla on merkitystä myös sen kannalta, onko kanne perusteltu, tästä ei vielä seuraa, että sitä, onko kanne perusteltu, olisi ryhdyttävä tutkimaan laajasti.

11 – Julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomer piti asiassa C-23/00 P, neuvosto v. Boehringer Ingelheim Vetmedica ym., 4.10.2001 esittämässään ratkaisuehdotuksessa (Kok. 2002, s. I-1873, 28 kohta ja sitä seuraavat kohdat) jopa oikeudellisesti virheellisenä, että ratkaistaan, onko kanne perusteltu, kun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksen puuttuvat. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi 26.2.2002 antamassaan tuomiossa (52 kohta), ettei tämä menettelytapa kuitenkaan ollut neuvostolle vastainen, joten se hylkäsi neuvoston valituksen.

33. Kysymyksiä, joilla saattaa olla merkitystä sen osalta, onko kanne perusteltu, saadaan näin ollen käsitellä myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan mukaisen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevan väitteen yhteydessä. Tämän vuoksi merkitys, joka PKK:n olemassaololla mahdollisesti oli sen osalta, onko kanne perusteltu, ei ollut esteenä sen enempää tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevalle väitteelle kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tätä väitettä koskevalle ratkaisulle.

34. Toinen ja kolmas valitusperuste on näin ollen hylättävä.

3. Neljäs ja viides valitusperuste – O. Öcalanin lausuman ottaminen huomioon vääristyneellä tavalla ja PKK:n oikeuskelpoisuuden jatkuminen

35. Neljännessä valitusperusteessa ensimmäinen valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut hänen toteamuksiaan väärin. Kanteesta ja eräästä O. Öcalanin lausumasta ilmenee selvästi, että PKK on lopettanut toiminnan tällä nimellä ja perustanut uuden samanhenkisen järjestön KADEK:n. O. Öcalan ei ole missään yhteydessä todennut, että PKK:ta ei ole enää olemassa, siltä osin kuin on kysymys kanteesta, tai että se olisi purkautunut.

36. Viidennessä valitusperusteessa ensimmäinen valittaja väittää, että vaikka PKK:ta

ei lähtökohtaisesti olisi enää olemassa, sen on vähintäänkin katsottava olevan edelleen oikeuskelpoinen oikeudenkäynnin yhteydessä. Jos PKK voidaan kieltää, sillä on myös katsottava olevan riittävä oikeuskelpoisuus, jotta se voi riitauttaa kiellon tuomioistuimessa.

37. Neuvoston mielestä nämä valitusperusteet on jätettävä tutkimatta, koska niissä vain toistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetty ja riitautetaan se, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on arvioinut tosiseikkoja.

38. Kuten on jo todettu, on sallittua esittää uudelleen ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjä väitteitä ja perusteluja, kun niillä – kuten tässä – riitautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeudellinen arviointi. Sitä vastoin pitää paikkansa, että tosiseikaston arviointi ei ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi yhteisöjen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin. Näin on kuitenkin vain siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole *ottanut* sille esitettyä selvitystä *huomioon vääristyneellä tavalla*.¹² Molemmat valitusperusteet voidaan näin ollen tutkia, koska ensimmäinen valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ottanut selvityksen huomioon vääristyneellä tavalla.

12 – Asia C-237/98 P, Dorsch Consult, tuomio 15.6.2000 (Kok. 2000, s. I-4549, 35 ja 36 kohta) ja yhdistetyt asiat C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, Aalborg Portland ym. v. komissio, tuomio 7.1.2004 (Kok. 2004, s. I-123, 49 kohta).

39. Voidaan kuitenkin epäillä, voivatko nämä valitusperusteet olla päteviä eli voidaanko niillä kyseenalaistaa kyseessä oleva määräys. Jos valitusperusteella ei pystytä tähän, kyseessä on ranskankielisen terminologian mukaan "moyen inopérant" eli valitusperuste, jolla ei voida saavuttaa valituksella tavoiteltua päämäärää ja joka on siten perusteeton.

40. Jotta voitaisiin arvioida, onko PKK:n olemassaoloa koskeva väite mahdollisesti pätevä, on muistutettava, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jättänyt kannetta tutkimatta PKK:n oikeus- ja oikeudenkäyntikelpoisuuden puuttumisen vuoksi – kuten neuvosto oli vaatinut – vaan sen vuoksi, ettei O. Öcalan ole PKK:n edustaja.

41. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin evännyt O. Öcalanin edustustoimivallan yksinomaan sillä perustella, että O. Öcalan on todennut, ettei PKK:ta ole enää olemassa. Jos ensimmäisen valittajan nämä valitusperusteet menestyvät, koko perustelu osoittautuu näin ollen vääräksi tämän ratkaisevan seikan osalta. Valitusperusteet saattavat siis olla päteviä.

42. Näin ollen on tutkittava, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottanut esitetyn selvityksen huomioon vääristyneellä tavalla. Tällaisen vääristyneellä tavalla huomioon ottamisen on ilmeistä toimitetusta aineistosta selvästi ilman, että tosiseikastoa ja

selvitysaineistoa arvioitaisiin uudelleen.¹³ Tämä toteamus on kuitenkin epäselvä, koska myös sen toteaminen, että selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, edellyttää vähintäänkin jonkin verran arviointia. On lähtökohtaisesti katsottava, että selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, jos olemassa olevan selvitysaineiston arviointi on ilmeisen virheellistä ilman uutta selvitysaineistoa.

43. Todetessaan, että selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, yhteisöjen tuomioistuin on toistaiseksi tukenut useimmiten siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut määrätyle selvitysaineistolle objektiivisesti virheellisen sisällön.¹⁴ Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin jo viitannut myös tiettyjen lausumien asiayhteyteen todetessaan, että asiakirjan sisältö on otettu huomioon vääristyneellä tavalla,¹⁵ mutta myös todetessaan, ettei selvitysaineistoa ole otettu huomioon vääristyneellä tavalla.¹⁶

13 – Asia C-8/95 P, *New Holland Ford v. komissio*, tuomio 28.5.1998 (Kok. 1998, s. I-3175, 72 kohta) ja asia C-551/03 P, *General Motors Nederland ja Opel Nederland v. komissio*, tuomio 6.4.2006 (Kok. 2006, s. I-3173, 54 kohta).

14 – Ks. asia C-164/98 P, *DIR International Film ym. v. komissio*, tuomio 27.1.2000 (Kok. 2000, s. I-447, 43 kohta ja sitä seuraavat kohdat), jossa oli kysymys siitä, että komission päätöksen perusteluissa oleva toteamus oli ymmärretty väärin; asia C-277/01 P, *parlamentti v. Samper*, tuomio 3.4.2003 (Kok. 2003, s. I-3019, 45 kohta ja sitä seuraavat kohdat), jossa oli kysymys siitä, että pöytäkirjaa oli lainattu väärin; yhdistetyt asiat C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P ja C-180/01 P, *International Power ym. v. NALOO*, tuomio 2.10.2003 (Kok. 2003, s. I-11421, 156 kohta), jossa oli kysymys päätöksen perustelujen virheellisestä tulkinnasta, ja yhdistetyt asiat C-442/03 P ja C-471/03 P, *P&O European Ferries [Vizcaya] ja Diputación Foral de Vizcaya v. komissio*, tuomio 1.6.2006 (Kok. 2006, s. I-4845, 63 kohta ja sitä seuraavat kohdat), jossa oli kysymys päätöksen perustelujen ottamisesta huomioon vääristyneellä tavalla.

15 – Edellä alaviitteessä 13 mainittu asia parlamentti v. Samper, tuomion 40 kohta ja asia C-197/99 P, *Belgia v. komissio*, tuomio 11.9.2003 (Kok. 2003, s. I-8461, 64 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

16 – Yhdistetyt asiat C-65/02 P ja C-73/02 P, *ThyssenKrupp v. komissio*, tuomio 14.7.2005 (Kok. 2005, s. I-6773, 83 kohta ja sitä seuraavat kohdat); yhdistetyt asiat C-2/01 P ja C-3/01 P, *BAI ja komissio v. Bayer*, tuomio 6.1.2004 (Kok. 2004, s. I-23, 53 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja asia C-136/02 P, *Mag Instrument v. SMHV*, tuomio 7.10.2004 (Kok. 2004, s. I-9165, 63 kohta).

44. Näiden arviointiperusteiden perusteella on tutkittava, merkitsevätkö toteamus, että O. Öcalan on ilmoittanut, ettei PKK:ta ole enää olemassa, ja päätelmä, ettei PKK ole näin ollen voinut valtuuttaa häntä nostamaan kannetta, selvitysaineiston ottamista huomioon vääristyneellä tavalla.

45. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuintmen toteamus voi saada tukea kannekirjelmän 16 kohdasta ja O. Öcalanin todistajalausunnon¹⁷ 27 kohdasta, joissa kummassakin puhutaan PKK:n hajottamisesta. Tätä tapahtumaa kuvaillaan kuitenkin tarkemmin toisaalla todistajalausunnossa. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen määräyksen 1 kohdassa todistajalausunnon 16 kohtaan viitaten, PKK:n puoluekokous oli PKK:n uudelleensuuntautumisen heijastamiseksi huhtikuussa 2002 päättänyt, että ”kaikki PKK:n nimen alla harjoitettu toiminta päättyy 4.4.2002 ja kaikki PKK:n nimissä harjoitettu toiminta katsotaan lainvastaiseksi [alkuperäisessä tekstissä ’illegitimate’]”.

46. Todistajalausunnon 18 kohdan mukaan lisäksi hyväksyttiin uudet säännöt, joilla muutettiin PKK:n rakennetta ja organisatiota. Koordinoivan järjestön oli tarkoitus ottaa jäsenekseen Kurdistanin osiin perustettavat eri järjestöt. Tämän vuoksi perustettiin KADEK.

47. Todistajalausunnon 29 kohdasta ja sitä seuraavista kohdista ilmenee lisäksi, että

PKK:n sisällyttäminen terroristijärjestöjen luetteloon riitautetaan ennen kaikkea siksi, että se vaikeuttaa KADEK:n toimintaa.

48. Lopuksi on todettava, että O. Öcalan oli laatinut asian käsittelyyn osallistuneiden asianajajien valtakirjan aiemmin PKK:na tunnetun järjestön nimissä.

49. Huomioon on lisäksi otettava, että riidanalaisella järjestöllä ei luonteensa vuoksi voinut olla täsmällisiä ja muotovaatimusten mukaisia sääntöjä, joissa voidaan määrätä oikeushenkilöllisyyden alkamisesta ja päättymisestä yksiselitteisesti.

50. Selvitysaineistosta ei siten voida ilman muuta päätellä, ettei PKK:ta ole enää olemassa ja ettei se tämän vuoksi voinut enää asettaa O. Öcalania edustajakseen. On helpommin ajateltavissa, että KADEK ymmärretään vain PKK:n uudeksi nimeksi.

51. Vaikka katsottaisiin siten kuin neuvosto on tehnyt suullisessa käsittelyssä, että KADEK:ksi nimitetty järjestö on PKK:n, jota ei enää ole olemassa, oikeudenomistaja, nyt käsiteltävänä olevan kanteen osalta olisi – toisin kuin neuvosto on tehnyt – kuitenkin

17 – Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jätetyn kannekirjelmän liite 2.

katsottava, että KADEK on tosiasiassa nostanut sen PKK:n lukuun ja PKK:n saavuttamien oikeuksien turvaamiseksi.

52. Sitä käsitystä, että kyse on nimenmuutoksesta tai oikeusseuraannosta, puoltaa myös se, että neuvosto – kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut määräyksen 55 kohdassa – lisäsi asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta ja päätöksen 2003/902/EY kumoamisesta 2 päivänä huhtikuuta 2004 tekemällään päätöksellä 2004/306/EY¹⁸ KADEK:n ja KONGRA-GEL:n riidanalaiseen luetteloon *PKK:n aliaksina*. Tällä nimellä kutsuttu järjestö on näin ollen edelleen olemassa.

53. Lisäksi ensimmäinen valittaja korostaa viidennessä valitusperusteessaan perustellusti, että koska PKK edelleen nimetään riidanalaisessa luettelossa terroristijärjestyksi, on välttämätöntä tunnustaa sille vähintäänkin tältä osin oikeudenkäynti- ja oikeuskelpoisuus, jotta se voisi saattaa luetteloon sisällyttämisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Näin ollen sen on myös kyettävä nimeämään henkilöt, jotka voivat nostaa kanteen sen lukuun.

54. Tämä ei ole mikään pelkkä muodollinen argumentti. Neuvosto nimittäin selvästikin edelleen katsoo PKK:n olevan vielä olemassa, koska se pitää terrorismin torjumiseksi tarkoitetut toimenpiteet voimassa sen osalta.

Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa määräyksen 44 kohdassa, tämä perustuu asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti siihen, että jatkuvasti tarkastellaan, onko luettelossa säilyttäminen perusteltua. Tällainen tarkastelu on yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan,¹⁹ johon edellä mainitussa säännöksessä viitataan, mukaan suoritettava vähintään kerran puolessa vuodessa.

55. Todistajanlausunnon, jonka mukaan kaikki PKK:n nimissä harjoitettu toiminta on katsottava lainvastaiseksi [alkuperäisessä tekstissä ”illegitimite”], on – kuten PKK on todennut suullisessa käsittelyssä – ymmärrettävä olevan yhteydessä siihen, että – ainakin tuolloin – haluttiin irtisanoutua väkivaltaisista toimista. Oli tarkoitus, ettei PKK enää poliittisesti oikeuta tämäntyyppisiä toimia. Tämän ei kuitenkaan voida katsoa liittyvän nyt käsiteltävänä olevaan kanteeseen.

56. Tämä ei kylläkään vielä osoita varmasti, oliko O. Öcalanilla oikeus esiintyä PKK:n lukuun. O. Öcalanin edustustoimivallan puuttumista koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamukset kuitenkin merkitsevät vähintäänkin, että O. Öcalanin todistajanlausunto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla. Jo tällä perusteella on katsottava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräys on oikeudellisesti virheellinen, joten se on kumottava.

18 – EUVL L 99, s. 28.

19 – Kohdan sanamuodon osalta ks. edellä 4 kohta.

4. Kuudes valitusperuste – tehokas oikeussuoja

57. Kuudennella valitusperusteella riitautetaan edellytykset, jotka yksityisten oikeussubjektien Euroopan yhteisöjen tuomioistuimissa nostamien kanteiden on täytettävä, ja erityisesti vaatimus, että toimen on kosketava oikeussubjektia erikseen. Ensimmäisen valittajan mukaan tällä edellytyksellä loukataan Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimusta, sillä siitä huolimatta, että ihmis-oikeuksia loukataan välittömästi, kannetta ei voida nostaa, jollei toimi samalla koske oikeussubjektia erikseen.

58. Neuvoston mielestä valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole käsitellyt vastaavaa väitettä ensimmäisessä oikeusasteessa. Neuvoston väitettä ei kuitenkaan voida pitää vakuuttavana, koska myös se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on käsitellyt väitteet ja perustelut puutteellisesti tai ei ole käsitellyt niitä lainkaan, voi olla oikeudellinen virhe.

59. Valitusperusteesta ei kuitenkaan selviä, mihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräyksen osaan se kohdistuu eli missä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt käsitellä näitä väitteitä ja perusteluja. Tämän vuoksi valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat tältä osin. Edellytykset, jotka koskevat sitä, koskeeko toimi oikeussubjektia erikseen, eivät sitä paitsi voi olla valitusperuste PKK:n lukuun nostetun kanteen osalta, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa määräyksen 27 kohdassa nimenomaisesti, että toimi koskee tätä järjestöä erikseen, ja koska O. Öcalan ei aja kannetta omasta puolestaan.

60. Tehokkaan oikeussuojan osalta väitetään lisäksi, että PKK:n olemassaoloa koskeva ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu olisi vienyt PKK:lta tehokkaan oikeussuojan. Myöskään tämä väite ei kuitenkaan ole vakuuttava. Tehokas oikeussuoja ei edellytä, että henkilöt voivat nostaa kanteita toisten henkilöiden lukuun, jollei heitä ole valtuutettu edustamaan näitä toisia henkilöitä.

61. Kanneperuste on siis hylättävä kokonaisuudessaan.

5. Seitsemäs valitusperuste – Tilaisuus selvityksen esittämiseen

62. Ensimmäinen valittaja väittää lopuksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt antaa hänelle tilaisuus esittää selvitys edustustoimivallastaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen menettelytapa on alistava, suhteeton ja luonnonoikeuden vastainen.

63. Ensimmäisellä valittajalla on kuitenkin lähtökohtaisesti ollut riittävä tilaisuus esittää selvitys edustustoimivallastaan, nimittäin ensinnäkin kannekirjelmässään ja myöhemmin neuvoston väitteeseen antamassaan vastauksessa. Koska neuvosto perusti tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevan väitteensä muun muassa siihen,

ettei PKK:ta ole ensimmäisen valittajan toteamuksen mukaan enää olemassa ja ettei se siten ole oikeus- ja oikeudenkäyntikelpoinen, valittajalla oli jopa aihetta esittää selvitystä näistä seikoista. Ensimmäinen valittaja on myös käyttänyt tämän tilaisuuden.

64. Kuten ensimmäinen valittaja on kysymyksen johdosta tähdentänyt suullisessa käsittelyssä, hän ei kuitenkaan lausunut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle siitä oikeudellisesta arvioinnista, jota tuomioistuin lopulta sovelsi hänen tosiseikkoja koskevaan väitteeseensä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittäin jätti neuvoston esittämästä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevasta väitteestä poiketen PKK:n oikeus- ja oikeudenkäyntikelpoisuuden avoimeksi ja katsoi sen sijaan, ettei O. Öcalanilla ole edustus-toimivaltaa.

65. Ensimmäinen valittaja vaatii näin ollen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt antaa hänelle tieto suunnitellusta oikeudellisesta arvioinnista eli hänen edustustoimivaltaansa kohdistuvista epäilyistä, jotta hänellä olisi ollut mahdollisuus riitauttaa nämä epäilyt.

66. Tuomioistuinten ei kuitenkaan lähtökohtaisesti tarvitse kuulla asianosaisia oikeudellisen arviointinsa kaikista kohdista ennen tuomion antamista. Nimenomaan yhteisöjen tuomioistuimet ovat tältä osin pidättyväisiä. Tämä pidättyväisyys takaa niiden puolueettomuuden. Koska asianosaisten on käytettävä edustajanaan asianajajaa, tuomioistuinten ei yleensä ole välttämätöntä esittää

huomautuksia. Strasbourgissa toimiva Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoo, että tuomioistuimen rikosoikeudenkäynnissä esittämällä mahdollisilla harhaanjohtavilla huomautuksilla ei loukata oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, jos asianajaja edustaa asianomaista henkilöä.²⁰

67. Huomautukset voivat kuitenkin olla välttämättömiä kontradiktorisen periaatteen johdosta. Periaatteella pyritään muun muassa välttämään se, että väitteillä, joista asianosaiset eivät ole voineet keskustella, voisi olla vaikutusta tuomioistuimen ratkaisuun.²¹ Tällä on tarkoitus välttää yllättävä ratkaisu.

68. Asianosaiset ovat kuitenkin keskustelleet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisevina pitämistä väitteistä eli PKK:n olemassaoloa koskevista lausumista, joten lisäkuuleminen ei lähtökohtaisesti ollut välttämätöntä.

69. Riittävän edustustoimivallan osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksessä on kuitenkin erityismääräys, jonka perusteella on poikkeuksellisesti

20 – Asia Coghlan v. Yhdistynyt kuningaskunta, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös 29.11.2004 valituksen nro 8535/02 tutkittavaksi ottamisesta (s. 18). Toisin kuitenkin siltä osin kuin syytteessä mainitun teon luonnehdintaa muutettiin rikosoikeudenkäynnissä yllättävästi asia I. H. ym. v. Itävalta, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 20.4.2006, valitus nro 42780/98 (32 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

21 – Asia C-17/98, Emesa Sugar, määräys 4.2.2000 (Kok. 2000, s. I-665, 18 kohta).

välttämätöntä huomauttaa mahdollisista epäselvyyksistä ja mahdollistaa selvityksen esittäminen. Jos yksityisoikeudellinen oikeushenkilö ei ole liittynyt kanteeseen selvitystä siitä, että asianajajalle annetun valtuutuksen allekirjoittajalla on ollut siihen kelpoisuus, kirjaajan on työjärjestyksen 44 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaan asetettava kantajalle kohutuullinen määräaika, jonka kuluessa tämän on täydennettävä kannettaan tai toimitettava puuttuvat asiakirjat.²² Ei ilmeisesti ole tavatonta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hankkii vastaavat tiedot myöhemmin.²³

70. Nyt esillä olevassa asiassa ei väitetä, että PKK olisi yksityisoikeudellinen oikeushenkilö. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin todennut määräyksen 28 kohdassa aiheellisesti, että riidanalaisessa luettelossa olevien ryhmien ja yhteisöjen saattaa olla erityisen vaikea esittää selvitystä tutkitavaksi ottamisen edellytysten täyttymisestä. Tämän vuoksi näihin ryhmiin ja yhteisöihin on sovellettava vähintäänkin niitä samoja suojamääräyksiä kuin yksityisoikeudellisiin oikeushenkilöihin, jotka voivat yleensä suhteellisen helposti esittää selvityksen siitä, että asianajajan valtuuttaneella henkilöllä oli riittävä edustustoimivalta.

71. Siten myös riidanalaisessa luettelossa olevien ryhmien on siinä tapauksessa, että

asiaa hoitaneen henkilön edustustoimivallasta esitetty selvitys ei ole riittävä, saatava vielä tilaisuus huolehtia tämän selvityksen esittämisestä.

72. Nyt esillä olevassa asiassa näin ei ole tapahtunut, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ennen ratkaisun tekemistä missään vaiheessa huomauttanut ensimmäiselle valittajalle tämän edustustoimivaltaan kohdistuvista epäilyistä.

73. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siten tehnyt tältä osin menettelyvirheen jättäessään kanteen tutkimatta ensimmäisen valittajan osalta, koska se ei antanut valittajalle mitään tilaisuutta esittää selvitystä O. Öcalanin edustustoimivallasta. Myös tällä perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräys on kumottava.

B O. Öcalanin PKK:n lukuun nostaman kanteen tutkittavaksi ottamista koskeva ratkaisu

74. Seuraavaksi on tutkittava, voiko yhteisöjen tuomioistuin ensimmäisen valittajan vaatimuksen mukaisesti ratkaista lopullisesti, voidaanko O. Öcalanin PKK:n lukuun nostama kanne ottaa tutkittavaksi, vai onko sen – neuvoston toissijaisen vaatimuksen mukaisesti – palautettava asia kokonaisuudessaan jatkokäsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Yhteisöjen tuomioistui-

22 – Määräyksen sanamuodon osalta ks. edellä 15 ja 16 kohta.

23 – Ks. edellä alaviitteessä 6 mainittu asia *Astipescă*.

men perussäännön 61 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaan asian lopullinen ratkaiseminen edellyttää, että asia on tältä osin ratkaisukelpoinen.

75. Se, voidaanko PKK:n lukuun nostettu kanne ottaa tutkittavaksi, on edelleen epäselvää neljässä suhteessa.

76. Ensinnäkään tähän mennessä ei ole vielä ratkaistu neuvoston väitettä, jonka mukaan PKK:ta ei voida nyt vireillä olevassa oikeudenkäynnissä pitää oikeus- ja oikeudenkäyntikelpoisena. Toiseksi neuvosto katsoo, ettei vielä ole selvitetty, onko kanne nostettu ajoissa päätöksen 2002/334 osalta. Näitä molempia kysymyksiä käsiteltiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa muina oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvinä seikkoina. Ne ovat siten ratkaisukelpoisia.

77. Toiseen väitteeseen liittyy tiiviisti kolmas tutkittavaksi ottamista koskeva ongelma eli se, onko kanteen toinen kohde eli päätös 2002/460 PKK:n osalta kannekelpoinen säädös vai pelkkä vahvistava toimi. Komissio on tuonut tämän kysymyksen esiin ensimmäisessä oikeusasteessa, joka on ottanut siihen kantaa KNK:n osalta. Siten myös tämä kysymys voidaan ratkaista.

78. Lopuksi neljäntenä kysymyksenä nousee esiin, voidaanko O. Öcalania pitää PKK:n edustajana. Kysymys tuotiin ensimmäisen kerran esiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräyksessä ja ratkaistiin – ensimmäisen valittajan puolustautumisoikeuksia loukaten – antamatta tilaisuutta selvityksen esittämiseen. Kysymys ei siten ollut määräyksen antamisajankohtana ratkaisukelpoinen. Ensimmäisellä valittajalla ja muilla osapuolilla on valitusmenettelyssä kuitenkin ollut riittävä tilaisuus lausua vielä O. Öcalanin edustustoimivallasta, joten asia voidaan ratkaista myös tältä osin.

1. PKK:n oikeus- ja oikeudenkäyntikelpoisuus

79. On jo todettu, että PKK:ta on vielä pidettävä oikeus- ja oikeudenkäyntikelpoisena ainakin siltä osin kuin on kysymys sen sisällyttämisestä riidanalaiseen luetteloon.²⁴ Neuvoston tätä seikkaa koskeva väite on siten hylättävä.

2. Kanneajan noudattaminen

80. Neuvosto on ensimmäisessä oikeusasteessa väittänyt, että kannetta päätöksestä

²⁴ – Ks. edellä 45 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

2002/334 ei ole nostettu määräajassa. Määräaika kanteen nostamiselle päättyi 29.7.2002, mutta kanne on nostettu vasta 31.7.2002.

81. Kuten molemmat valittajat ovat todenneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, kannekirjelmäksi nimetty asiakirja oli saapunut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen kuitenkin jo 24.7.2002 eli ennen kanneajan päättymistä. Valittajat toteavat olleensa siinä vakaassa uskossa, että he olivat jättäneet alkuperäisillä allekirjoituksilla varustetun kannekirjelmän, mutta he eivät kuitenkaan esitä tästä mitään näyttöä.

82. Valittajat totesivat edelleen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimesta oli huomautettu heille 29.7.2002 myöhään ilta-päivällä, ettei yhdessäkään kanteen kappaleessa ollut alkuperäisiä allekirjoituksia. Tämän asiakirjan kappale, joka on vielä nähtävissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamossa, on jäljennös kannekirjelmästä, jonka on allekirjoittanut *yksi* kolmesta puolueen edustajasta ja jossa on puolueen toisen edustajan nimikirjaimet. Lisäksi asiakirjan neljännellä lehdellä on jäljennös käsinkirjoitetusta korjausohjeesta.

83. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen huomautuksen jälkeen lähetetty kannekirjelmä saapui tuomioistuimeen vasta 31.7.2002. Siinä on puolueen *kahden* edustajan allekirjoitukset ja kolmannen nimikirjaimet.

84. Näiden seikkojen osalta on katsottava, ettei ensimmäisessä kannekirjelmäksi nimeytyssä asiakirjassa tosiasiallisesti ollut yhtään alkuperäistä allekirjoitusta, joten se on oletettavasti jäljennös kannekirjelmän luonnoksesta.

85. Muotovaatimukset täyttävä kannekirjelmä – eli toinen asiakirja – saapui ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen siis vasta kanneajan päättymisen jälkeen.

86. Asiakirjoja, jotka saapuivat 24.7.2002, ei voida ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdan mukaan pitää myöskään telekopiona tai muuan kopiona, joka turvaisi määräajan noudattamisen. Jäljennöksen toimittamisella nimittäin turvataan menettelyllisten määräaikojen noudattaminen vain, jos myös jäljennöksen alkuperäiskappale saapuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen kymmenen päivän kuluessa. Nyt esillä olevassa asiassa tuomioistuimelle ei kuitenkaan toimitettu jäljennöksen alkuperäiskappaletta vaan toinen kannekirjelmä, jossa oli yksi allekirjoitus enemmän.

87. Päätöksestä 2002/334 nostettu kanne on siten nostettu liian myöhään, joten se on jätettävä tutkimatta. Neuvoston väite olisi näin ollen pitänyt hyväksyä tältä osin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalainen määräys voidaan tämän perusteella pysyttää, siltä osin kuin se koskee päätöstä 2002/334.

3. Päätöksen 2002/460 kannekelpoisuus

88. Päätöksen 2002/460 osalta kanneaikaa on kiistattomasti noudatettu. Komissio on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kuitenkin väittänyt, että päätös on PKK:n osalta vain vahvistava toimi. PKK on nimittäin mainittu samalla tavalla päätöksessä 2002/334.

89. Pelkkä vahvistava toimi ei ole säädös, joka voitaisiin riitauttaa kumoamiskanteella.²⁵ Asia on kuitenkin toisin silloin, kun riitautettu päätös on tilanteen uudelleenarvioimisen päätteeksi annettu lopullinen ratkaisu.²⁶

90. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen määräyksen 44 kohdassa todennut seuraavalla tavalla KNK:n osalta, että kysymys on uudesta ja siten erikseen kannekelpoisesta päätöksestä:

25 – Asia C-123/03 P, komissio v. Greencore, tuomio 9.12.2004 (Kok. 2004, s. I-11647, 39 kohta) ja asia C-180/96, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 5.5.1998 (Kok. 1998, s. I-2265, 27 ja 28 kohta); ks. myös yhdistetyt asiat 42/59 ja 49/59, SNUPAT v. korkea viranomainen, tuomio 22.3.1961 (Kok. 1961, s. 111, erityisesti s. 158, Kok. Ep. I, s. 95); yhdistetyt asiat 166/86 ja 220/86, Irish Cement v. komissio, tuomio 15.12.1988 (Kok. 1988, s. 6473, 16 kohta); asia C-480/93 P, Zunis Holding ym. v. komissio, tuomio 11.1.1996 (Kok. 1996, s. I-1, 14 kohta) ja asia C-12/90, Infotec v. komissio, määräys 21.11.1990 (Kok. 1990, s. I-4265, 10 kohta).

26 – Yhdistetyt asiat C-138/03, C-324/03 ja C-431/03, Italia v. komissio, tuomio 24.11.2005 (Kok. 2005, s. I-10043, 37 kohta).

”Päätöksen 2002/460 (jäljempänä riidanalainen päätös) osalta on selvästi ilmeistä, että kyseinen päätös on uusi päätös verrattuna päätökseen 2002/334, joka sillä kumotaan. Yhtäältä asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdassa säädetään, että neuvosto laatii luettelon niistä henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä, joihin mainittua asetusta sovelletaan, sekä tarkastelee ja muuttaa tätä luetteloa. Tästä seuraa, että neuvoston on jokaisessa uudessa päätöksessä tarkasteltava riidanalaista luetteloa. Toisaalta tällainen tarkastelu ei voi rajoittua uusien henkilöiden ja yhteisöjen kirjaamiseen luetteloon tai tiettyjen henkilöiden tai yhteisöjen poistamiseen siitä, koska oikeusyhteisössä ei voida hyväksyä, että toimea, jolla otetaan käyttöön henkilöihin tai yhteisöihin kohdistuvia jatkuvia rajoittavia toimenpiteitä, voitaisiin soveltaa rajoittamattomasti ilman, että niistä määrännyt toimielin päättäisi niistä säännöllisesti uudelleen uuden tarkastelun jälkeen. Näin ollen se seikka, että KNK on riitauttanut päätöksen 2002/334, jossa PKK kirjattiin ensimmäistä kertaa riidanalaiseen luetteloon, ei voi estää KNK:ta vireilläoloväitteen johdosta riitauttamasta päätöstä 2002/460, jossa PKK säilytettiin mainitulla listalla.”

91. Molempien asianosaisten tavoin yhdyn itseen tähän päätösty 2002/460 koskevaan arviointiin, etenkin kun asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun tarkastelun on tapahduttava yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Tämän mukaan luettelossa olevien henkilöiden ja yhteisöjen nimet tarkistetaan säännöllisin väliajoin vähintään kuitenkin kerran puolessa vuodessa sen varmistamiseksi, että

niiden säilyttäminen luettelossa on perusteltua.²⁷

92. Näin ollen päätös 2002/460 on myös PKK:n osalta kannekelpoinen säädös.

4. Edustustoimivalta

93. Lopuksi on tutkittava, oliko O. Öcalanilla todellakin toimivalta valtuuttaa oikeudenkäyntiedustaja nostamaan kanne PKK:n puolesta.

94. Tämän seikan tutkiminen edellyttää, että muistutetaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen määräyksen 28 kohdassa todennut seuraavaa:

”Seuraavaksi on täsmennettävä, että kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamista koskevia sääntöjä on riidanalaisessa luettelossa – eli luettelossa henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä terrorismin torjumiseksi – olevan henkilön osalta tulkittava tapauksen olosuhteiden mukaan. Erityisesti näiden ryhmien tai yhteisöjen osalta voi nimittäin olla niin, ettei niillä ole oikeudellista asemaa tai ettei niillä ollut mahdollisuutta noudattaa oikeushenkilöihin

tavallisesti sovellettavia sääntöjä. Näin ollen liiallinen muodollisuus merkitsisi tietyissä tapauksissa sitä, ettei kumoamiskanteen nostamiseen olisi mitään mahdollisuuksia, vaikka nämä ryhmät ja yhteisöt ovat yhteisön rajoittavien toimenpiteiden kohteina.”

95. Nämä toteamukset ovat mielestäni oikeita erityisesti siinä yhteydessä, kun edustustoimivaltaa tutkitaan prosessinedellytyksenä. Tämä tutkiminen ei saa estää kanteen nostamista, kun toimi koskee oikeussubjektia suoraan ja erikseen. Kysymys on pikemminkin sen varmistamisesta, että kanteen nostaa juuri se yhteisö, jota toimi koskee, eivätkä jotkut kolmannet, jotka tosiasiallisesti nostavat actio popularis -kanteen tai toimivat jopa kantajaksi väitetyn yhteisön etujen vastaisesti.

96. Olisi siten suhteetonta vaatia täydellistä selvitystä tämäntyyppisen yhteisön puolesta kanteen nostaneen edustustoimivallasta. Pikemmin on lähtökohtaisesti pidettävä riittävänä, että hänen toimivaltansa esitetään uskottavasti. Jos vastaajana olevalla toimieli-mellä on tästä huolimatta epäilyjä sen osalta, edustaako tämä henkilö kantajana olevaa yhteisöä, on toimielimen asiana saattaa kantajan väite kyseenalaiseksi riittävän yksilöidyillä epäilyillä.

27 – Kohdan sanamuodon osalta ks. edellä 4 kohta.

97. Kun näitä arviointiperusteita sovelletaan siihen, mitä ensimmäisen oikeusasteen menettelyssä on esitetty, on kaikesta huolimatta epäilyjä siitä, edustaako O. Öcalan PKK:ta. Hän kylläkin on Turkissa vankeudessa olevan PKK:n johtajan A. Öcalanin veli, ja hän on ilmeisesti kuulunut PKK:n johtajistoon.²⁸ Oikeudenkäyntiedustajalle antamassaan valtakirjassa hän kuitenkin nimitti itseään PKK:n *entiseksi* jäseneksi. O. Öcalan on tällä välin muiden kanssa ilmeisesti jättänyt jopa järjestön, jota kutsutaan nyt KONGRA-GEL:ksi.²⁹ Siten voidaan hyvinkin epäillä, edustiko hän PKK:ta eli hänen omien sanojensa mukaan ”aiemmin nimellä PKK tunnettua järjestöä”, kun hän valtuutti oikeudenkäyntiedustajan nostamaan kanteen PKK:n lukuun.

98. Kuten edellä on jo todettu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näiden epäilyjen perusteella kuitenkaan olisi saanut jättää kannetta tutkimatta ilman kuulemista. Epäilyjen olisi pikemminkin pitänyt johtaa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaa ensimmäiselle valittajalle tilaisuuden esittää selvitystä.³⁰

99. Nyt esillä olevassa asiassa ensimmäinen valittaja on esittänyt sen oikeudenkäyntiedustajiin kuuluneen Mark Mullerin lausun-

non, jonka on tarkoitus selventää, että kannetta tosiasiallisesti ajetaan PKK:n puolesta. Muller on edustanut A. Öcalania Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.³¹ A. Öcalan on PKK:n keskeinen johtohahmo, ja hänet on O. Öcalanin lausuman mukaan valittu myös KADEK:n puheenjohtajaksi.³² Mullerin mukaan A. Öcalan oli kehottanut häntä riitauttamaan sen, että PKK oli sisällytetty riidanalaiseen luetteloon. Muut johtavassa asemassa olevat PKK:n ja sen seuraajajärjestöksi oletetun KADEK:n edustajat olivat esittäneet samansisältöisen kehotuksen.

100. Jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen menettelymääräyksiä olisi noudatettu, Muller oli pyytänyt valtakirjaa O. Öcalanilta, joka oli tuolloin korkeassa asemassa sekä aiemmin PKK:na tunnetussa järjestössä että KADEK:ssa.

101. Tämän lausunnon mukaan kanne oli nostettu aiemmin PKK:na tunnetun järjestön johdon aloitteesta. Kun huomioon otetaan lisäksi PKK:n intressitilanne ja tiedotusvälineiden raportit PKK:n sisällyttämisestä luetteloon,³³ on katsottava, että kanteen nosta-

28 – Ks. merkintä National Memorial Institute for the Prevention of Terrorismin pitämässä Terrorism Knowledge Base -tietokannassa osoitteessa <http://www.tkb.org/KeyLeader.jsp?memID=121> ja BBC:n raportti PKK:n sisällyttämisestä riidanalaiseen luetteloon <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/1964954.stm>.

29 – Bundesministerium des Innern (Saksan liittotasavallan sisäministeriö), *Verfassungsschutzbericht 2004* (2005), s. 228, http://www.verfassungsschutz.de/de/publikationen/verfassungsschutzbericht/vsbericht_2004/vsbericht_2004.pdf. Ks. myös alaviitteessä 28 mainittu merkintä.

30 – Ks. edellä 69 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

31 – Tämä ilmenee Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa *Öcalan v. Turkki* 12.5.2005 ja 12.3.2003 valituksen 46221/99 johdosta antamista tuomioista.

32 – Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jätetyn kannekirjelmän liitteenä 2 olevan lausunnon 19 kohta.

33 – Ks. edellä alaviitteessä 27 mainittu BBC:n raportti.

minen riidanalaisesta luettelosta oli tosiasiallisesti PKK:n tahdon mukaista.

102. Myöskään sen perusteella, että O. Öcalan on jättänyt PKK:n sekä nyttemmin KONGRA-GEL:n, ei ole väistämättä pääteltävä, ettei kannetta enää nostettu PKK:n puolesta. Oikeudenkäyntiedustajat eivät nimittäin toimi O. Öcalanin puolesta vaan aiemmin PKK:na tunnetun järjestön puolesta. Se, ettei heidät aiemmin valtuuttanut PKK:n edustaja ehkä enää nykyään edustaa tätä järjestöä, ei saata heidän oikeudenkäyntivaltuutuksiaan kyseenalaisiksi.

103. Näiden seikkojen perusteella on – ellei toisin näytetä – voitava olettaa, että kanne on asianmukaisesti nostettu PKK:n puolesta. Neuvosto ei ole esittänyt mitään sellaista, joka kumoaisi tämän olettaman.

104. PKK:n lukuun nostettu kanne on siten otettava tutkittavaksi, siltä osin kuin se kohdistuu päätökseen 2002/460.

C S. Vanlyn KNK:n lukuun tekemä valitus

105. KNK:n kanteen osalta valitus kohdistuu arviointiperusteisiin, joita yhteisöjen tuo-

mioistuin noudattaa sen osalta, koskeeko toimi yksityistä oikeussubjektia erikseen EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaisesti, mikä on edellytys siihen, että yksityinen oikeussubjekti voi riitauttaa asetuksen.

106. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimi koskee luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä erikseen, kun se vaikuttaa tähän henkilöön sille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella se erottuu kaikista muista, ja se voidaan siten yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu.³⁴

107. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen määräyksen 52 kohdassa todennut tältä osin, että KNK ja sen jäsenet ovat velvollisia noudattamaan riidanalaisessa päätöksessä PKK:n osalta asetettua kieltoa samalla tavalla kuin kaikki muutkin henkilöt yhteisössä. Se, että KNK ja sen jäsenet joutuvat poliittisten mielipiteidensä takia tuntemaan muita enemmän kyseisen kiellon vaikutukset, ei voi yksilöidä niitä verrattuna kaikkiin muihin henkilöihin yhteisössä. Se, että yleisesti sovellettavalla toimella voi olla erilaisia konkreettisia vaikutuksia niille eri oikeussubjekteille, joihin sitä sovelletaan, ei ole omiaan erottamaan näitä oikeussubjekteja kaikista muista toimijoista,

³⁴ – Asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963 (Kok. 1963, s. 213, erityisesti s. 238, Kok. Ep. I, s. 181); asia C-452/98, Nederlandse Antillen v. neuvosto, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8973, 60 kohta) ja asia C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomio 25.7.2002 (Kok. 2002, s. I-6677, 36 kohta).

joita asia koskee, kun tämän toimen soveltaminen perustuu objektiivisesti määriteltyyn tilanteeseen.

108. Toinen valittaja ei kyseenalaista sitä, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on soveltanut edellytystä, jonka mukaan toimen on koskettava henkilöä erikseen. Valittaja katsoo pikemminkin, että edellytyksestä, jonka mukaan toimen on koskettava henkilöä erikseen, on luovuttava, kun väitetään, että perusoikeuksia on loukattu, sillä yhteisö on viime aikoina hyväksynyt enenevissä määrin sääntelyjä, joilla on merkitystä perusoikeuksien kannalta. Tapauksissa, joissa on kysymys perusoikeuksista, yhteisöjen tuomioistuimen olisi toisen valittajan mukaan pikemminkin noudatettava edellytyksiä, joita sovelletaan valitusten tutkittavaksi ottamiseen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa. Näiden edellytysten mukaan riittää, että toimi koskee henkilöä suoraan, silloinkin kun ei ole tapahtunut mitään vahinkoa. Valittajan mukaan toimi koskee KNK:ta suoraan, koska se estää sitä toimimasta kurdien oikeuksien puolesta, sillä KNK:lla on tiiviit yhteydet PKK:hon.

109. Tämä väite on hylättävä. Yhteisöjen tuomioistuin nimittäin on asiassa *Unión de Pequeños Agricultores* vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa – mielestäni vakuuttavalla tavalla – todennut, että yhteisön oikeuden nykytilassa kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuinten on yhdessä varmistettava tehokas oikeussuoja yhteisön toimia vastaan ja että yksityisten oikeussubjektien kanneoikeutta ei siten tarvitse kehittää oikeuskäytännössä, kun se on esittänyt seuraavaa:

”40 Perustamissopimuksen 173 ja 184 artiklalla (josta on tullut EY 241 artikla) sekä 177 artiklalla [josta on tullut EY 234 artikla] on luotu täysin kattava oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmä, jonka tarkoituksena on antaa toimielinten toimiin kohdistuva laillisuusvalvonta yhteisöjen tuomioistuimen tehtäväksi (ks. vastaavasti asia 294/83, *Les Verts v. parlamentti*, tuomio 23.4.1986, Kok. 1986, s. 1339, Kok. Ep. VIII, s. 551, 23 kohta). Tässä järjestelmässä luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka eivät perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa mainittujen tutkittavaksi ottamisen edellytysten vuoksi voi suoraan riitauttaa yleisesti sovellettavia yhteisön toimia, voivat tilanteen mukaan vedota tällaisten toimien pätemättömyyteen joko välillisesti perustamissopimuksen 184 artiklan nojalla yhteisön tuomioistuimissa tai kansallisissa tuomioistuimissa, jotka eivät ole toimivaltaisia itse toteamaan, että kyseiset toimet ovat pätemättömiä (ks. asia 314/85, *Foto-Frost*, tuomio 22.10.1987, Kok. 1987, s. 4199, Kok. Ep. IX, s. 235, 20 kohta), ja vaatia viimeksi mainittuja esittämään yhteisöjen tuomioistuimelle tältä osin ennakkoratkaisukysymyksiä.

41 Näin ollen jäsenvaltioiden on luotava oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmä, jolla voidaan taata oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan.

42 Tässä yhteydessä kansallisten tuomioistuinten on perustamissopimuksen

5 artiklassa [josta on tullut EY 10 artikla] määrätyn lojaalin yhteistyön periaatteen nojalla mahdollisuuksien mukaan tulkittava ja sovellettava oikeussuojakeinojen käyttöä koskevia kansallisia menettelysääntöjä siten, että luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat riitauttaa tuomioistuimissa sellaisen päätöksen tai muun kansallisen toimen laillisuuden, joka liittyy yleisesti sovellettavan yhteisön toimen soveltamiseen niiden osalta, ja vedota viimeksi mainitun toimen pätemättömyyteen.

taa ilman, että ylitettäisiin yhteisöjen tuomioistuimille perustamissopimuksella myönnetty toimivalta.

43 – –

45 Vaikka on mahdollista harkita sellaista yleisesti sovellettavien yhteisön toimien laillisuusvalvontajärjestelmää, joka olisi erilainen kuin alkuperäisellä perustamissopimuksella luotu järjestelmä, jonka periaatteita ei ole milloinkaan muutettu, jäsenvaltioiden asiana on niin halutessaan muuttaa tällä hetkellä voimassa olevaa järjestelmää EU 48 artiklan mukaisesti.”³⁵

44 On vielä lisättävä, että perustamissopimuksella luodun laillisuusvalvontajärjestelmän mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen asetuksesta ainoastaan, jos se koskee häntä sekä suoraan että erikseen. Vaikka tätä viimeksi mainittua edellytystä onkin tulkittava tehokasta oikeussuojaa koskevan periaatteen valossa ottaen huomioon eri tekijät, joiden perusteella kantaja voidaan yksilöidä (ks. esim. yhdistetyt asiat 67/85, 68/85 ja 70/85, Van der Kooy v. komissio, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 219, 14 kohta; em. asia Extramet Industrie v. neuvosto, tuomion 13 kohta ja em. asia Codorniu v. neuvosto, tuomion 19 kohta), tällaisen tulkinnan perusteella kyseistä edellytystä, josta määrätään nimenomaisesti perustamissopimuksessa, ei voida pois-

110. Koska KNK:ta ei ole riidanalaisessa päätöksessä yksilöity riittävästi, se ei voi nostaa kumoamiskannetta. Sen olisi pikeminkin pitänyt yrittää saada oikeussuojaa kansalliselta tuomioistuimelta. Tämän ei käytännössä pitäisi olla sille mikään ongelma, koska englantilaiset asianajat edustavat sitä ja Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten voivat epäselvässä tapauksessa kääntyä yhteisöjen tuomioistuimen puoleen siltä osin kuin on kysymys sellaisten yhteisön toimien pätevydestä, jotka koskevat yksityisten oikeussubjektien oikeuksia suoraan.³⁶

35 – Edellä alaviitteessä 33 mainittu asia Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto.

36 – Ks. asia C-491/01, British American Tobacco [Investments] ja Imperial Tobacco, tuomio 10.12.2002 (Kok. 2002, s. I-11453); asia C-210/03, Swedish Match, tuomio 14.12.2004 (Kok. 2004, s. I-11893); yhdistetyt asiat C-154/04 ja C-155/04, Alliance for Natural Health ym., tuomio 12.7.2005 (Kok. 2005, s. I-6451); yhdistetyt asiat C-453/03, C-11/04, C-12/04 ja C-194/04, ABNA ym., tuomio 6.12.2005 (Kok. 2005, s. I-10423); asia C-344/04, International Air Transport Association, tuomio 10.1.2006 (Kok. 2006, s. I-403) ja asia C-535/03, Unitymark ym., tuomio 23.3.2006 (Kok. 2006, s. I-2689).

111. KNK:n suullisessa käsittelyssä esittämä väite, ettei se voi Euroopan unionin ulkopuolelta saada ennakkoratkaisumenettelyä käyntiin, ei ole tältä osin vakuuttava. Neuvoston päätöksellä on nimittäin oikeusvaikutuksia vain yhteisössä. Siltä osin kuin nämä vaikutukset – esimerkiksi varojen jäädyttäminen – kohdistuvat KNK:hon, tämä voi yrittää saada oikeussuojaa myös yhteisön alueen tuomioistuimilta, ja näiden on tietyillä edellytyksillä esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö. Sitä vastoin sille ei tarvitse antaa laajempia mahdollisuuksia oikeussuojan saamiseen, esimerkiksi siltä osin kuin PKK on nimetty terroristijärjestöksi.

112. Valitus on siten hylättävä siltä osin kuin se koskee KNK:n kannetta.

114. Koska KNK:n valitus on hylättävä, siltä osin on päätettävä oikeudenkäyntikuluista.

115. Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Tämän kohdan toisessa alakohdassa määrätään, että jos hävinneitä asianosaisia on useita, yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken.

116. KNK on hävinnyt asian tässä valitusmenettelyssä, ja neuvosto on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista. KNK on siten veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, joita on aiheutunut sen osuudesta valitukseen.

VI Oikeudenkäyntikulut

113. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jos valitus on perusteeton tai jos valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se päättää oikeudenkäyntikuluista.

117. Vaikka valitus ulkoisesti vaikuttaa siltä, että se on PKK:n ja KNK:n yhteinen, PKK:ta ei ole veloitettava korvaamaan KNK:n valituksesta aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja. Kysymys on nimittäin aineellisesti kahdesta menettelystä, jotka on erotettava toisistaan ja joihin sovelletaan erilaisia oikeudellisia vaatimuksia.

VII Ratkaisuehdotus

118. Näin ollen ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisisi asian seuraavalla tavalla:

1. Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-229/02, PKK ja KNK v. neuvosto, 15.2.2005 antaman määräyksen määräysosan 1 ja 2 kohta kumotaan siltä osin kuin ne koskevat kannetta, jonka O. Öcalan on nostanut Kurdistanin työväenpuolueen (PKK) lukuun asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta ja päätöksen 2002/334/EY kumoamisesta tehdystä päätöksestä 2002/460/EY.
2. O. Öcalanin PKK:n lukuun nostama kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, siltä osin kuin se kohdistuu päätökseen 2002/460, ja se palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, jotta tämä ratkaisisi, onko se perusteltu. Oikeudenkäyntikuluista päätetään tältä osin myöhemmin.
3. Valitus hylätään muilta osin.
4. Kurdistanin kansalliskongressi veloitetaan korvaamaan tekemästään valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.